

Asia: VN/2287/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Työryhmän ehdotus Kohti kestävästä arkkitehtuurista

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että työryhmän laatima ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle on korkeatasoisella osaamisella laadittu, sisällöltään kattava asiakirja (jäljempänä Apoli2020). Apoli2020 ottaa monipuolisesti huomioon rakennettuun ympäristöön liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tulevaisuuteen.

Arkkitehtuurin luonne kaikkia tieteenaloja yhdistävänä tieteenalana ja arkkitehtikoulutuksen saaneiden ammattilaisten monitasoinen osaaminen kompleksisten kysymysten ratkaisemisessa nousee ohjelmaehdotuksessa esiin tulevaisuuden haasteiden kannalta merkittävänä. On tärkeää, että valtakunnan tasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa arkkitehtuuria ja rakentamista konkreettisten asioiden rinnalla vaikuttavana tekijänä ihmisen elinympäristön laajuus, asioiden kytkeytyneisyys ja kokonaisvaltaisuus huomioiden.

Erytisen merkittävänä Apoli2020-ehdotuksessa Varsinais-Suomen liitto pitää sitä, että ohjelma ohjaa ajattelemaan rakennettua ympäristöä osana ekosysteemiä biosentrisyyden periaatteiden mukaisesti. Tämä aihe ansaitsi liiton mielestä esitettyä laajemmin tilaa ohjelmassa.

Koska ehdotus on järjestyksessä toinen valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, olisi maakuntatasoisen toimijan näkökulmasta hyödyllistä löytää asiakirjasta tarkempaa raportointia ensimmäisen ohjelman vaikutuksista Suomessa. Vuoden 1998 julkaistun ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman jälkeen on eripuolilla Suomea laadittu paikallisia ja alueellisia ohjelmia. Kehitysehdotuksena Apoli2020-raporttiin Varsinais-Suomen liitto esittää, että ohjelman liitteenä julkaistaisiin listaus kaikista paikallisella tasolla vaikuttavista arkkitehtuuripoliittisista ohjelmista Suomessa.

Varsinais-Suomen tuorein arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on Uudessakaupungissa (2020). Turun arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyväksytty 2009 osana kulttuuripääkaupunki 2011 -hanketta. Varsinais-Suomen maakuntatasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on vuodelta 2006.

Valtakunnantason ohjelman ajanmukaistaminen toiminee herätteenä paikallistason ohjelmien ajantasaisuuden tarkistamiseen.

Apoli2020-raportti on rakenteeltaan selkeä ja helppolukuinen. Käsitellyt asiat on johdonmukaisesti jaettu viiteen eri teemaan. Kaikissa teemoissa on esitetty teeman mukainen visio ohjelman tavoitevuodelle 2035 sekä yksilöityjä toimenpiteitä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunnonantajia on pyydetty antamaan näkemyksiä omasta roolistaan Apoli2020:n toteuttamisessa. Varsinais-Suomen liitto löytää ohjelmaehdotuksen toimenpiteistä toiminnalleen sopivia kohtia osallistua Apoli2020 toteuttamiseen ainakin seuraavista esityksistä:

- ☐ Luku I toimenpide B: Ilmasto- ja biodiversiteettitietoista maankäyttöä tuetaan.
- ☐ Luku I toimenpide C: Vähähiilisyys ja kiertotalous kytetään entistä vahvemmin osaksi yhdyskuntasuunnittelua myös aluetasolla.
- ☐ Luku II toimenpide D: Edistetään tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveystaakatuksista.
- ☐ Luku III toimenpide D: Vahvistetaan digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntämistä rakennetun ympäristön kehittämisessä maakuntatasolla.
- ☐ Luku III toimenpide E: Vahvistetaan Suomen vetovoimaa arkkitehtuurimatkojen kohteena.
- ☐ Luku IV toimenpide B: Tuetaan arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön vaikutusta alueellisen identiteetin vahvistamisessa.
- ☐ Luku V toimenpide E: Edistetään hankkeita, millä voidaan vahvistaa arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen roolia kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisessä.

Ymmärrettävän tiedon jako rakennettuun ympäristöön liittyvien prosessien osalta sekä käyttäjien ympäristönlukutaito ovat avainrooleissa jatkuvasti urbanisoituvan yhteiskunnan kestävyys haasteiden ratkaisemisessa.

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että työryhmän laatima ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle on korkeatasoisella osaamisella laadittu, sisällöltään kattava asiakirja (jäljempänä Apoli2020). Apoli2020 ottaa monipuolisesti huomioon rakennettuun ympäristöön liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tulevaisuuteen.

Arkkitehtuurin luonne kaikkia tieteenaloja yhdistävänä tieteenalana ja arkkitehtikoulutuksen saaneiden ammattilaisten monitasoinen osaaminen kompleksisten kysymysten ratkaisemisessa nousee ohjelmaehdotuksessa esiin tulevaisuuden haasteiden kannalta merkittävänä. On tärkeää, että valtakunnan tasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa arkkitehtuuria ja rakentamista

konkreettisten asioiden rinnalla vaikuttavana tekijänä ihmisen elinympäristön laajuus, asioiden kytkeytyneisyys ja kokonaisvaltaisuus huomioiden.

Erytisen merkittävänä Apoli2020-ehdotuksessa Varsinais-Suomen liitto pitää sitä, että ohjelma ohjaa ajattelemaan rakennettua ympäristöä osana ekosysteemiä biosentrisyyden periaatteiden mukaisesti. Tämä aihe ansaitsi liiton mielestä esitettyä laveammin tilaa ohjelmassa.

Koska ehdotus on järjestyksessä toinen valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, olisi maakuntatasoisen toimijan näkökulmasta hyödyllistä löytää asiakirjasta tarkempaa raportointia ensimmäisen ohjelman vaikutuksista Suomessa. Vuoden 1998 julkaistun ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman jälkeen on eripuolilla Suomea laadittu paikallisia ja alueellisia ohjelmia. Kehitysehdotuksena Apoli2020-raporttiin Varsinais-Suomen liitto esittää, että ohjelman liitteenä julkaistaisiin listaus kaikista paikallisella tasolla vaikuttavista arkkitehtuuripoliittisista ohjelmista Suomessa.

Varsinais-Suomen tuorein arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on Uudessakaupungissa (2020). Turun arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyväksytty 2009 osana kulttuuripääkaupunki 2011 -hanketta. Varsinais-Suomen maakuntatasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on vuodelta 2006. Valtakunnantason ohjelman ajanmukaistaminen toiminee herätteenä paikallistason ohjelmien ajantasaisuuden tarkistamiseen.

Apoli2020-raportti on rakenteeltaan selkeä ja helppolukuinen. Käsitellyt asiat on johdonmukaisesti jaettu viiteen eri teemaan. Kaikissa teemoissa on esitetty teeman mukainen visio ohjelman tavoitevuodelle 2035 sekä yksilöityjä toimenpiteitä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunnonantajia on pyydetty antamaan näkemyksiä omasta roolistaan Apoli2020:n toteuttamisessa. Varsinais-Suomen liitto löytää ohjelmaehdotuksen toimenpiteistä toiminnalleen sopivia kohtia osallistua Apoli2020 toteuttamiseen ainakin seuraavista esityksistä:

☐ Luku I toimenpide B: Ilmasto- ja biodiversiteettitietoista maankäyttöä tuetaan.

☐ Luku I toimenpide C: Vähähiilisyys ja kiertotalous kytketään entistä vahvemmin osaksi yhdyskuntasuunnittelua myös aluetasolla.

☐ Luku II toimenpide D: Edistetään tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveystaakatuksista.

☐ Luku III toimenpide D: Vahvistetaan digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntämistä rakennetun ympäristön kehittämisessä maakuntatasolla.

☐ Luku III toimenpide E: Vahvistetaan Suomen vetovoimaa arkkitehtuurimatkoille.

☐ Luku IV toimenpide B: Tuetaan arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön vaikutusta alueellisen identiteetin vahvistamisessa.

☐ Luku V toimenpide E: Edistetään hankkeita, millä voidaan vahvistaa arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen roolia kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisessä.

Ymmärrettävän tiedon jako rakennettuun ympäristöön liittyvien prosessien osalta sekä käyttäjien ympäristönlukutaito ovat avainrooleissa jatkuvasti urbanisoituvan yhteiskunnan kestävyiden haasteiden ratkaisemisessa.

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että työryhmän laatima ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle on korkeatasoisella osaamisella laadittu, sisällöltään kattava asiakirja (jäljempänä Apoli2020). Apoli2020 ottaa monipuolisesti huomioon rakennettuun ympäristöön liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tulevaisuuteen.

Arkkitehtuurin luonne kaikkia tieteenaloja yhdistävänä tieteenalana ja arkkitehtikoulutuksen saaneiden ammattilaisten monitasoinen osaaminen kompleksisten kysymysten ratkaisemisessa nousee ohjelmaehdotuksessa esiin tulevaisuuden haasteiden kannalta merkittävänä. On tärkeää, että valtakunnan tasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa arkkitehtuuria ja rakentamista konkreettisten asioiden rinnalla vaikuttavana tekijänä ihmisen elinympäristön laajuus, asioiden kytkeytyneisyys ja kokonaisvaltaisuus huomioiden.

E erityisen merkittävänä Apoli2020-ehdotuksessa Varsinais-Suomen liitto pitää sitä, että ohjelma ohjaa ajattelemaan rakennettua ympäristöä osana ekosysteemiä biosentrisyyden periaatteiden mukaisesti. Tämä aihe ansaitsi liiton mielestä esitettyä laveammin tilaa ohjelmassa.

Koska ehdotus on järjestyksessä toinen valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, olisi maakuntatasoisen toimijan näkökulmasta hyödyllistä löytää asiakirjasta tarkempaa raportointia ensimmäisen ohjelman vaikutuksista Suomessa. Vuoden 1998 julkaistun ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman jälkeen on eripuolilla Suomea laadittu paikallisia ja alueellisia ohjelmia. Kehitysehdotuksena Apoli2020-raporttiin Varsinais-Suomen liitto esittää, että ohjelman liitteenä julkaistaisiin listaus kaikista paikallisella tasolla vaikuttavista arkkitehtuuripoliittisista ohjelmista Suomessa.

Varsinais-Suomen tuorein arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on Uudessakaupungissa (2020). Turun arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyväksytty 2009 osana kulttuuripääkaupunki 2011 -hanketta. Varsinais-Suomen maakuntatasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on vuodelta 2006. Valtakunnantason ohjelman ajanmukaistaminen toiminee herätteenä paikallistason ohjelmien ajantasaisuuden tarkistamiseen.

Apoli2020-raportti on rakenteeltaan selkeä ja helppolukuinen. Käsitellyt asiat on johdonmukaisesti jaettu viiteen eri teemaan. Kaikissa teemoissa on esitetty teeman mukainen visio ohjelman tavoitevuodelle 2035 sekä yksilöityjä toimenpiteitä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunnonantajia on pyydetty antamaan näkemyksiä omasta roolistaan Apoli2020:n toteuttamisessa. Varsinais-Suomen liitto löytää ohjelmaehdotuksen toimenpiteistä toiminnalleen sopivia kohtia osallistua Apoli2020 toteuttamiseen ainakin seuraavista esityksistä:

- ☐ Luku I toimenpide B: Ilmasto- ja biodiversiteettitietoista maankäyttöä tuetaan.
- ☐ Luku I toimenpide C: Vähähiilisyys ja kiertotalous kytketään entistä vahvemmin osaksi yhdyskuntasuunnittelua myös aluetasolla.
- ☐ Luku II toimenpide D: Edistetään tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista.
- ☐ Luku III toimenpide D: Vahvistetaan digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntämistä rakennetun ympäristön kehittämisessä maakuntatasolla.
- ☐ Luku III toimenpide E: Vahvistetaan Suomen vetovoimaa arkkitehtuurimatkojen kohteena.
- ☐ Luku IV toimenpide B: Tuetaan arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön vaikutusta alueellisen identiteetin vahvistamisessa.
- ☐ Luku V toimenpide E: Edistetään hankkeita, millä voidaan vahvistaa arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen roolia kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisessä.

Ymmärrettävän tiedon jako rakennettuun ympäristöön liittyvien prosessien osalta sekä käyttäjien ympäristönlukutaito ovat avainrooleissa jatkuvasti urbanisoituvan yhteiskunnan kestävyiden haasteiden ratkaisemisessa.

Luku III Talous ja kansainvälisyys

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että työryhmän laatima ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle on korkeatasoisella osaamisella laadittu, sisällöltään kattava asiakirja (jäljempänä Apoli2020). Apoli2020 ottaa monipuolisesti huomioon rakennettuun ympäristöön liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tulevaisuuteen.

Arkkitehtuurin luonne kaikkia tieteenaloja yhdistävänä tieteenalana ja arkkitehtikoulutuksen saaneiden ammattilaisten monitasoinen osaaminen kompleksisten kysymysten ratkaisemisessa nousee ohjelmaehdotuksessa esiin tulevaisuuden haasteiden kannalta merkittävänä. On tärkeää, että valtakunnan tasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa arkkitehtuuria ja rakentamista konkreettisten asioiden rinnalla vaikuttavana tekijänä ihmisen elinympäristön laajuus, asioiden kytkeytyneisyys ja kokonaisvaltaisuus huomioiden.

Erittäin merkittävänä Apoli2020-ehdotuksessa Varsinais-Suomen liitto pitää sitä, että ohjelma ohjaa ajattelemaan rakennettua ympäristöä osana ekosysteemiä biosentrisyyden periaatteiden mukaisesti. Tämä aihe ansaitsi liiton mielestä esitettyä laajemmin tilaa ohjelmassa.

Koska ehdotus on järjestyksessä toinen valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, olisi maakuntatasoisen toimijan näkökulmasta hyödyllistä löytää asiakirjasta tarkempaa raportointia

ensimmäisen ohjelman vaikutuksista Suomessa. Vuoden 1998 julkaistun ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman jälkeen on eripuolilla Suomea laadittu paikallisia ja alueellisia ohjelmia. Kehitysehdotuksena Apoli2020-raporttiin Varsinais-Suomen liitto esittää, että ohjelman liitteenä julkaistaisiin listaus kaikista paikallisella tasolla vaikuttavista arkkitehtuuripoliittisista ohjelmista Suomessa.

Varsinais-Suomen tuorein arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on Uudessakaupungissa (2020). Turun arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyväksytty 2009 osana kulttuuripääkaupunki 2011 -hanketta. Varsinais-Suomen maakuntatasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on vuodelta 2006. Valtakunnantason ohjelman ajanmukaistaminen toiminee herätteenä paikallistason ohjelmien ajantasaisuuden tarkistamiseen.

Apoli2020-raportti on rakenteeltaan selkeä ja helppolukuinen. Käsitellyt asiat on johdonmukaisesti jaettu viiteen eri teemaan. Kaikissa teemoissa on esitetty teeman mukainen visio ohjelman tavoitevuodelle 2035 sekä yksilöityjä toimenpiteitä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunnonantajia on pyydetty antamaan näkemyksiä omasta roolistaan Apoli2020:n toteuttamisessa. Varsinais-Suomen liitto löytää ohjelmaehdotuksen toimenpiteistä toiminnalleen sopivia kohtia osallistua Apoli2020 toteuttamiseen ainakin seuraavista esityksistä:

☐ Luku I toimenpide B: Ilmasto- ja biodiversiteettitietoista maankäyttöä tuetaan.

☐ Luku I toimenpide C: Vähähiilisyys ja kiertotalous kytketään entistä vahvemmin osaksi yhdyskuntasuunnittelua myös aluetasolla.

☐ Luku II toimenpide D: Edistetään tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista.

☐ Luku III toimenpide D: Vahvistetaan digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntämistä rakennetun ympäristön kehittämisessä maakuntatasolla.

☐ Luku III toimenpide E: Vahvistetaan Suomen vetovoimaa arkkitehtuurimatkailukohteena.

☐ Luku IV toimenpide B: Tuetaan arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön vaikutusta alueellisen identiteetin vahvistamisessa.

☐ Luku V toimenpide E: Edistetään hankkeita, millä voidaan vahvistaa arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen roolia kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisessä.

Ymmärrettävän tiedon jako rakennettuun ympäristöön liittyvien prosessien osalta sekä käyttäjien ympäristönlukutaito ovat avainrooleissa jatkuvasti urbanisoituvan yhteiskunnan kestävyuden haasteiden ratkaisemisessa.

Luku IV Merkitys ja identiteetti

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että työryhmän laatima ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle on korkeatasoisella osaamisella laadittu, sisällöltään kattava asiakirja

(jäljempänä Apoli2020). Apoli2020 ottaa monipuolisesti huomioon rakennettuun ympäristöön liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tulevaisuuteen.

Arkkitehtuurin luonne kaikkia tieteenaloja yhdistävänä tieteenalana ja arkkitehtikoulutuksen saaneiden ammattilaisten monitasoinen osaaminen kompleksisten kysymysten ratkaisemisessa nousee ohjelmaehdotuksessa esiin tulevaisuuden haasteiden kannalta merkittävänä. On tärkeää, että valtakunnan tasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa arkkitehtuuria ja rakentamista konkreettisten asioiden rinnalla vaikuttavana tekijänä ihmisen elinympäristön laajuus, asioiden kytkeytyneisyys ja kokonaisvaltaisuus huomioiden.

Erytisen merkittävänä Apoli2020-ehdotuksessa Varsinais-Suomen liitto pitää sitä, että ohjelma ohjaa ajattelemaan rakennettua ympäristöä osana ekosysteemiä biosentrisyyden periaatteiden mukaisesti. Tämä aihe ansaitsi liiton mielestä esitettyä laveammin tilaa ohjelmassa.

Koska ehdotus on järjestyksessä toinen valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, olisi maakuntatasoisen toimijan näkökulmasta hyödyllistä löytää asiakirjasta tarkempaa raportointia ensimmäisen ohjelman vaikutuksista Suomessa. Vuoden 1998 julkaistun ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman jälkeen on eripuolilla Suomea laadittu paikallisia ja alueellisia ohjelmia. Kehitysehdotuksena Apoli2020-raporttiin Varsinais-Suomen liitto esittää, että ohjelman liitteenä julkaistaisiin listaus kaikista paikallisella tasolla vaikuttavista arkkitehtuuripoliittisista ohjelmista Suomessa.

Varsinais-Suomen tuorein arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on Uudessakaupungissa (2020). Turun arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyväksytty 2009 osana kulttuuripääkaupunki 2011 -hanketta. Varsinais-Suomen maakuntatasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on vuodelta 2006. Valtakunnantason ohjelman ajanmukaistaminen toiminee herätteenä paikallistason ohjelmien ajantasaisuuden tarkistamiseen.

Apoli2020-raportti on rakenteeltaan selkeä ja helppolukuinen. Käsitellyt asiat on johdonmukaisesti jaettu viiteen eri teemaan. Kaikissa teemoissa on esitetty teeman mukainen visio ohjelman tavoitevuodelle 2035 sekä yksilöityjä toimenpiteitä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunnonantajia on pyydetty antamaan näkemyksiä omasta roolistaan Apoli2020:n toteuttamisessa. Varsinais-Suomen liitto löytää ohjelmaehdotuksen toimenpiteistä toiminnalleen sopivia kohtia osallistua Apoli2020 toteuttamiseen ainakin seuraavista esityksistä:

- ☐ Luku I toimenpide B: Ilmasto- ja biodiversiteettitietoista maankäyttöä tuetaan.
- ☐ Luku I toimenpide C: Vähähiilisyys ja kiertotalous kytetään entistä vahvemmin osaksi yhdyskuntasuunnittelua myös aluetasolla.
- ☐ Luku II toimenpide D: Edistetään tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveystaikutuksista.

- ☐ Luku III toimenpide D: Vahvistetaan digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntämistä rakennetun ympäristön kehittämisessä maakuntatasolla.
- ☐ Luku III toimenpide E: Vahvistetaan Suomen vetovoimaa arkkitehtuurimatkojen kohteena.
- ☐ Luku IV toimenpide B: Tuetaan arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön vaikutusta alueellisen identiteetin vahvistamisessa.
- ☐ Luku V toimenpide E: Edistetään hankkeita, millä voidaan vahvistaa arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen roolia kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisessä.

Ymmärrettävän tiedon jako rakennettuun ympäristöön liittyvien prosessien osalta sekä käyttäjien ympäristönlukutaito ovat avainrooleissa jatkuvasti urbanisoituvan yhteiskunnan kestävyiden haasteiden ratkaisemisessa.

Luku V Koulutus ja tutkimus

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että työryhmän laatima ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle on korkeatasoisella osaamisella laadittu, sisällöltään kattava asiakirja (jäljempänä Apoli2020). Apoli2020 ottaa monipuolisesti huomioon rakennettuun ympäristöön liittyviä ilmiöitä ja niiden vaikutuksia tulevaisuuteen.

Arkkitehtuurin luonne kaikkia tieteenaloja yhdistävänä tieteenalana ja arkkitehtikoulutuksen saaneiden ammattilaisten monitasoinen osaaminen kompleksisten kysymysten ratkaisemisessa nousee ohjelmaehdotuksessa esiin tulevaisuuden haasteiden kannalta merkittävänä. On tärkeää, että valtakunnan tasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma korostaa arkkitehtuuria ja rakentamista konkreettisten asioiden rinnalla vaikuttavana tekijänä ihmisen elinympäristön laajuus, asioiden kytkeytyneisyys ja kokonaisvaltaisuus huomioiden.

Erytisen merkittävänä Apoli2020-ehdotuksessa Varsinais-Suomen liitto pitää sitä, että ohjelma ohjaa ajattelemaan rakennettua ympäristöä osana ekosysteemiä biosentrisyyden periaatteiden mukaisesti. Tämä aihe ansaitsi liiton mielestä esitettyä laajemmin tilaa ohjelmassa.

Koska ehdotus on järjestyksessä toinen valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, olisi maakuntatasoisen toimijan näkökulmasta hyödyllistä löytää asiakirjasta tarkempaa raportointia ensimmäisen ohjelman vaikutuksista Suomessa. Vuoden 1998 julkaistun ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman jälkeen on eripuolilla Suomea laadittu paikallisia ja alueellisia ohjelmia. Kehitysehdotuksena Apoli2020-raporttiin Varsinais-Suomen liitto esittää, että ohjelman liitteenä julkaistaisiin listaus kaikista paikallisella tasolla vaikuttavista arkkitehtuuripoliittisista ohjelmista Suomessa.

Varsinais-Suomen tuorein arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on Uudessakaupungissa (2020). Turun arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on hyväksytty 2009 osana kulttuuripääkaupunki 2011 -hanketta. Varsinais-Suomen maakuntatasoinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on vuodelta 2006. Valtakunnantason ohjelman ajanmukaistaminen toiminee herätteenä paikallistason ohjelmien ajantasaisuuden tarkistamiseen.

Apoli2020-raportti on rakenteeltaan selkeä ja helppolukuinen. Käsitellyt asiat on johdonmukaisesti jaettu viiteen eri teemaan. Kaikissa teemoissa on esitetty teeman mukainen visio ohjelman tavoitevuodelle 2035 sekä yksilöityjä toimenpiteitä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunnonantajia on pyydetty antamaan näkemyksiä omasta roolistaan Apoli2020:n toteuttamisessa. Varsinais-Suomen liitto löytää ohjelmaehdotuksen toimenpiteistä toiminnalleen sopivia kohtia osallistua Apoli2020 toteuttamiseen ainakin seuraavista esityksistä:

- ☐ Luku I toimenpide B: Ilmasto- ja biodiversiteettitietoista maankäyttöä tuetaan.
- ☐ Luku I toimenpide C: Vähähiilisyys ja kiertotalous kytketään entistä vahvemmin osaksi yhdyskuntasuunnittelua myös aluetasolla.
- ☐ Luku II toimenpide D: Edistetään tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista.
- ☐ Luku III toimenpide D: Vahvistetaan digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntämistä rakennetun ympäristön kehittämisessä maakuntatasolla.
- ☐ Luku III toimenpide E: Vahvistetaan Suomen vetovoimaa arkkitehtuurimatkailukohteenä.
- ☐ Luku IV toimenpide B: Tuetaan arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön vaikutusta alueellisen identiteetin vahvistamisessa.
- ☐ Luku V toimenpide E: Edistetään hankkeita, millä voidaan vahvistaa arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen roolia kulttuurikasvatussuunnitelmien kehittämisessä.

Ymmärrettävän tiedon jako rakennettuun ympäristöön liittyvien prosessien osalta sekä käyttäjien ympäristönlukutaito ovat avainrooleissa jatkuvasti urbanisoituvan yhteiskunnan kestävyys haasteiden ratkaisemisessa.

Mäkynen Heli
Varsinais-Suomen liitto